

## บทที่ ๓

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ มีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

- ๑.๙.๑ รูปแบบการศึกษา
- ๑.๙.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๑.๙.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๑.๙.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๑.๙.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) เพื่อให้การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีสาระครอบคลุมครบถ้วน เหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาต่อไป

#### ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### ๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน องค์กรบริหารส่วนตำบล และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวนซึ่งมีจำนวน ๖๘๔ รูป/คน มีทั้งหมด ๕ โรงเรียน<sup>๑</sup>

##### ๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู องค์กรบริหารส่วนตำบล และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน จำนวน ๒๖๑ รูป/คน เป็นกลุ่มศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ R.C.Krejcie and D.W.Morgan ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ทำการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดหนองปลิง และครูผู้สอน ๑๐ คน

---

<sup>๑</sup> สถิติข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา แยกรายโรงเรียนประจำปีการศึกษา ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๑ จังหวัดนครสวรรค์, (สำเนาอัด)

### ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ (Informal Interviews) โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

#### ๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๔. สร้างเครื่องมือ
๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และขอหนังสือจากศูนย์บัณฑิตศึกษาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
๗. ปรับปรุงแก้ไข
๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

#### ๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

**ตอนที่ ๑** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

**ตอนที่ ๒** เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (numerical Rating scale)<sup>๒</sup> มี ๕ ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

|   |         |                                  |
|---|---------|----------------------------------|
| ๕ | หมายถึง | มีผลการปฏิบัติงานระดับมากที่สุด  |
| ๔ | หมายถึง | มีผลการปฏิบัติงานระดับมาก        |
| ๓ | หมายถึง | มีผลการปฏิบัติงานระดับปานกลาง    |
| ๒ | หมายถึง | มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อย       |
| ๑ | หมายถึง | มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อยที่สุด |

การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามให้แก่ บุคคลกรที่อยู่ในโรงเรียนวัดหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาจำนวน ๓๐ คน เพื่อทดสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจคำถามใน

<sup>๒</sup>บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๕), หน้า ๙๙-๑๐๐.

แบบสอบถามอย่างชัดเจนหรือไม่ เมื่อมีข้อบกพร่องก็จะได้ทำการแก้ไขให้ถูกต้องแล้วจึงนำแบบสอบถามแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา ดังที่ได้กำหนดไว้แล้วในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

**ตอนที่ ๓** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

### ๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

- |                          |                                                                                            |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| ๑) ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา  | อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ |
| ๒) พระครูศรีโพธารักษ์    | อาจารย์ประจำวัดโพธาราม                                                                     |
| ๓) ดร.มงคลชัย ศรีสะอาด   | นักวิชาการชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดนครสวรรค์                                   |
| ๔) ผศ. อานนท์ เมธีวรฉัตร | อาจารย์ประจำ สาขาพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์        |
| ๕) พระครูนิพนธ์วิริยศีล  | ผู้จัดการโรงเรียนปริยัติธรรมวัดหนองปลิง                                                    |

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)<sup>๓</sup> ได้ระดับความเชื่อมั่น .๙๗๒

๔. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

<sup>๓</sup>Cronbach, Lee J. *Essentials of psychological testing* (4<sup>th</sup> ed.). New York: Harper & Row, 1971.:P. 160.

### ๓.๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์ แล้วเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอ จังหวัดนครสวรรค์ ที่กำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

๒. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๒๖๑ ชุด ในการแจกแบบสอบถาม ผู้ศึกษา ได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง สำหรับการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยใช้แบบ สัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน ๑๕ ท่าน และครูโรงเรียนวัด หนองปลิง ๑๐ ท่าน

### ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง ในการตอบ แบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อ ของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

๒) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู และ ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษา ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

๓) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้<sup>๔</sup>

|                       |                     |            |
|-----------------------|---------------------|------------|
| ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | มากที่สุด  |
| ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | มาก        |
| ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | ปานกลาง    |
| ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | น้อย       |
| ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | น้อยที่สุด |

<sup>๔</sup> อ้างแล้ว. หน้า ๑๐๒.

๔) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู และประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

### ๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

#### ๑) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

|       |          |     |                                                  |
|-------|----------|-----|--------------------------------------------------|
| เมื่อ | IOC      | คือ | ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา |
|       | $\sum R$ | คือ | ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ                  |
|       | N        | คือ | จำนวนผู้เชี่ยวชาญ                                |

โดยที่

R = +๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา มีความเหมาะสม

R = ๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าไม่แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา มีความเหมาะสม

R = -๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา ไม่มีความเหมาะสม

- ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left[ \frac{K}{K-1} \right] \left[ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ  $\alpha$  = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$S_i^2$  = ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

$S_t^2$  = ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

#### ๒) สถิติพรรณนา ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

|       |           |     |                      |
|-------|-----------|-----|----------------------|
| เมื่อ | P         | คือ | ร้อยละ               |
|       | $\bar{X}$ | คือ | ค่าเฉลี่ย            |
|       | S.D.      | คือ | ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|       | N         | คือ | ประชากรทั้งหมด       |

๓) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

|       |                        |     |                                       |
|-------|------------------------|-----|---------------------------------------|
| เมื่อ | $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ | คือ | ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒   |
|       | $S_1^2, S_2^2$         | คือ | ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒ |
|       | $n_1, n_2$             | คือ | จำนวนประชากรที่ ๑ และ ๒               |

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F คือ

ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)

$MS_B$  คือ ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

$MS_W$  คือ ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

๔) การสรุปวิเคราะห์ การสัมภาษณ์เชิงลึกได้จัดบันทึกเทปแล้วเปิดฟังสรุปเป็นข้อๆ ได้ทั้งหมด ๑๙ ประเด็น ดังที่ได้นำเสนอในบทที่ ๔